

TIẾNG-DÂN

QUẢN LÝ HỮU - THỰC - KHANG
TRẦN ĐINH-PHIÊN

LA VOIX DU PEUPLE
MỖI TUẦN XUẤT BẢN HAI KỶ THỨ TƯ VÀ THỨ BẢY

BÁNH QUẢN
ĐƯỜNG ĐÔNG-BÀ, HUẾ
GIẤY THẬP SỐ: 62
GIẤY THẬP: TIẾNG-DÂN - HUẾ
HỘ THƯ SỐ 31

Cái thời đã qua
không khi nào trở lại
(Cách-nghĩa)

GIẤY BÁN

DỒNG-TRẠP	NGOẠI-QUỐC
Một năm: 1.200	1.500
Sáu tháng: 700	800
Ba tháng: 350	400

Mỗi số một tờ. Giá bán lẻ: 100 đồng. Các chi phí in ấn do người đăng báo chịu. Các chi phí vận chuyển do người nhận báo chịu.

CÁI GÌ KHÔNG THÍCH⁽¹⁾ CÓ CÒN MÃI ĐƯỢC KHÔNG?

Cơ thể tự nhiên trong trời đất cũng lệ tiến hóa của loài người, từ xưa đến nay, từ Âu qua Á, mấy nghìn năm lịch sử, trên hai mặt địa cầu, luân qua hệ lại, đêm sang sao lặn, trái chín gió mây trao chác, giàu bẻ dỗi dôi, tự trong một khoảng không-gian cùng thời-gian hẹp hơi ngắn ngủi (nghĩa là trong một nước cùng một đời nào) thì có nơi thành nơi suy, chỗ lui chỗ tới, hoặc sau hoặc trước, khi kíp khi chậm, vẫn thường so-lệ nhau mà không tẻ được; song tóm cả toàn cuộc trong vũ trụ mà suy nghiệm thì ngọn sống xô dùa trên mặt đất, máy thiêng chuyển động trong hàng ngàn, cứ theo đường xoay khu-ợc mà tiến lên lên, không một phút dừng ở nào ngừng, mà cũng không một cái gì lọt ra ngoài vòng ấy được. Ấy là cái kiếp chung trong trời đất; đã có hình thì có thay đổi, mà như là về loài người thì từ thuở khai thiên lập địa cho đến ngày nay, lớp trước qua rồi, lớp sau kế tiếp, từng trên sụt xuống, từng dưới nổi lên, có cái dần tích rõ ràng, cũng cái chứng nghiệm đích xác, đâu không thấy học thuyết tiến hóa người Âu Tây mà chỉ bằng con mắt thông thường của người mình suy trước nghiệm sau, cũng có thể hiểu rằng: cái gì mà không thích thì không sao còn mãi được, thật là cái lệ chung không tránh được vậy.

Người ta thường nói: « muốn biết việc sau, phải xem việc trước » nay ta chịu khó một dich thử nghiền mặt lại mà nghiệm xem:

Từ có nhà ở mà cái tục nằm ở chui hang phải tiêu diệt, từ có lửa nấu mà cái thói ăn lông uống máu phải tiêu diệt, từ có đồ sát mà khi dụng bằng đá phải tiêu diệt, từ có vượn tự mà cái chảnh gut giầy phải tiêu diệt, đương thời đại nhân quần còn ăn tri, phong khí chưa mở mang, mà cái lệ tiến hóa chung cũng cứ theo thời mà tới mãi, dần dần cho đến cận đại đây, cái máy chuyển động càng ngày càng mau, cái sống xô dùa càng ngày càng mạnh. Trái xem các nước, mãi nó không phải là luật chung cả Âu Mỹ sao? Có ông Lâm-Khang ra mà cái luật ấy phải bỏ. Bất vương không phải lợi gạt trong kinh Thánh sao? Từ thuyết-địa-động ông Ca-Bạch-Nê ra mà câu sách ấy không ai tin nữa? Chảnh

thở độc - tài không phải chiếm khắp trong thế giới sao? Từ có học thuyết ông Mạnh-Đức ông Lu-Thoa mà thế lực đế-vương trong hoàn cầu, mười phần nay đã sa sút đến tám, ký mười tám mươi chín thì trên mặt đất này toàn đời là một cái sắc mới mà như là từ cuộc Âu-chiến đến nay, cũng cái máy xoay chuyển đó mà có cái khi thế một ngày muốn dậm, một vọt nghìn năm, gần như không ai mong tưởng đến.

Than ôi! Lầu cao gác lớn, bông chốc mà hóa làm cùn hoang góc biển đầu non, bông chốc mà thành hư đồ hội, từ hình chất bề ngoài mà khảo sát, kể thì dở cho thời trời, kể thì qui cho vận đất, mà biết đâu ở trong có một cái lẽ thích cùng không thích mà kết quả đến khác nhau thế.

Tóm lại mà nói, cái lệ tự-nhiên trong trời đất như vậy, cái lệ tiến hóa của loài người như vậy, suy trước nghiệm sau, trông xa nghĩ kỹ, thì tức khác hiểu rằng: cái gì thích cùng như nguồn sống mới phát, càng ngày càng chầy dài, cái gì không thích cũng như than lửa đã tàn, càng lâu càng nguội lạnh, mà như là những đều nghịch cá triệu lưu trong thế giới, trái cá dư luận trong hoàn cầu, thì đầu cho thành cao hào sáu, gờm đai sừng lớn, đem cả quyền lực cả tri thuật, rán sức giữ cho sinh tồn mà đến ngày cuối cùng cũng không tránh khỏi cái lẽ thuận theo thời thể mà xoay cho thích hợp, thì ra công ít mà được hiệu nhiều, người xưa có nói: « Biết thời vụ, ấy là kế tuần kiết. » Mong lắm thay!

Mưu-Viên

VĂN VẤN

Mừng báo Tiếng-dân

Không chường không mở Tiếng
[Dẫn vang]
Ngồi bất xuất thu rừng tám phương
Góp ngọn gió kêu trời thổi dáo
Ưởng làn sóng dợn nước soi

[Gương]
Yêu nói nên chượng Rừng con Lạc
Tinh giã đưng mơ bướm gã Trang
Hiếm mấy chuyển hay xem mắt mắt
Lạc-dương mảnh giấy đang muôn

[Vàng]
• Mộng-Sy •
(An-hóa)

II
Tiếng chí danh ôi mới bay ra
Trong giấc chiêm bao chợt ngỡ là
Cái quốc II lệ hẳn nhớ nước
Con da mòn mới giọng thương nhà
Ni non ve gió chiều thu qụa
Hò ợc giả kẻ buổi sáng, ợc
Thử hỏi tiếng chí, chỉ đây thì
Ờ, ờ, này tiếng của dân ta.

Hồ-Văn-Biệt, chánh-tằng

Tạ ơn cho quạt Lộng
Lâm than đau nỗi từ bề.
Thấy người nóng sốt mới chia gió

Ơn này ơn nắng lá lung
Lấy gì đền giá, giải lòng mấy đau.

Thor rằng:
Lửa ai nung nấu khói ai un
Ngày tháng vì ai ruột héo mòn.
Giới ha chối chàng da sém lia,
Gió xuân thấp thoáng mắt mong

Lòng hồng muốn dạm máu in bóng,
Tinh bạ ngàn thu nguyện dạm

Càng phất càng thêm chiều mãi mề,
Lòng ghi thế với đê càng non.

Việt Điều

Miêu đức Trần-Hưng-Đạo

Nguyên-binh trâm vạn kéo dây
Mây trận ra oai đuổi sạch không.
Non Kiếp hoa lau cò xấp xối,
Sóng Đàng ngọn sóng trắng lưng

Nghìn năm đất lỗ ghi bia đá,
Mộ: cõi trời nam vững cột đồng.
Thấy nói gươm thần thiêng lẫm
Nhiều khi trời lạng nổi cơn giông.

M. V.

TẠP LOẠI-KHOA HỌC
Lược khảo về xứ Lâm - viên

Số 7

Súc - Sản. - Tỉnh Lâm - viên có nhiều vùng núi trọc, có rất xanh-ướt, nhất là trong mùa-mưa. Bởi thế cho nên nuôi thú-vật rất dễ.

Có ba sở lớn nuôi thú-vật:
Sở Dankia (cách Đa-lạc 15 cây-số) của Nhà-nước. Nuôi bò tây, bò nam và cừu. Có nạn sữa để bán cho Tây ở Đa-lạc.
Sở đồn-diễn ở Cam lý (cách Đa-lạc 3 cây-số) của ông O-NEILL. Nuôi bò Úc-Đại-Lợi (Australia) và bò Cao Mên. Mục-dịch để lấy sữa làm bơ và phó-mát (thừa sữa thời đem đến Đa-lạc bán cho Tây) và để đúc giống bò-lai với bò Nam.
Sở đồn-diễn ở Dran (cách Đa-lạc 53 cây-số) của ông Houillier, nuôi bò bản-xứ.

Ngoài 3 sở ấy, người Nam ta cũng có bốn năm nhà Đa-lạc nuôi bò. Nhưng cũng nuôi ít thôi.

Khôn-Điền. - Tỉnh Lâm-viên là một tỉnh mới. Gọi rằng tỉnh mới là vì ở về miền thượng-địa, nhưng chính-trị thời thuộc về Trung-Kỳ. Tỉnh rất rộng, rất lớn, nhưng đất mà người bản-xứ (mọi) đã khai-khảo rồi chỉ có phòng-chủng 20.000 mẫu (ở trong miền Dran, Danhim, Coya, Djiring, Dankia) còn bao nhiêu ranch là đất hoang cả. Ai cũng biết rằng trong Đông-Pháp

lâm-đất nào gọi là hoang (terrain vacant et sans maître) thời chính-phủ Bảo Hộ lấy làm của C' Anh-Phủ (domaine local). Đất ấy, Chính-phủ đem bán hay đem cho các nhà tư-bản để khai-khảo. Về việc bán đất-hoang (aliénations domaniales), lúc xưa có nghị-định ông Toàn-Quyên Sarraut ngày 27 decembre 1913, gần đây có nghị-định ông Toàn-Quyên Varenne Septembre 1926. Nhưng vừa rồi vì bên Pháp-Định có sầy ra chuyên viên Cai-Trị Sabatier ở Banme thuộc nên chắc tương-lai sẽ còn có một nghị-định khác về chuyên lý.

Chang-tôi nhắc lại những nghị-định ấy là có ý tỏ rằng hết cả đồn-diễn ở trong tỉnh Lâm-viên đều chiểu theo nghị-định ngày 26 decembre 1913 cả.

Hiện nay trong tỉnh Lâm-viên có những đồn điền này:

- A) Đồn-diễn trồng cà-phê (café):

 - 1) đồn-diễn M. Peuzenc ở Yabac;
 - 2) đồn-diễn Bru Công-ty;
 - 3) đồn-diễn Desant công-ty;
 - 4) đồn-diễn Héraut công-ty;
 - 5) đồn-diễn M. M Bertrand, Mar-quetti và Ferraud;
 - 6) đồn-diễn M. Laurence;
 - 7) đồn-diễn công-ty Sical;
 - 8) đồn-diễn công-ty Cultures tropicales;
 - 9) đồn-diễn M. Lê-phát-Vinh và hai ba cái nhỏ khác.

- B) Đồn-diễn trồng chè (thé):

 - 1) đồn-diễn công ty cultures tropicales ở Cầu-Đất;
 - C) Đồn-diễn trồng 'canh-ky-na (quinquina):

 - 1) đồn-diễn Nhà-Nước ở Hòa-Bố;
 - 2) đồn-diễn Mme De la Souchère gần Dran;
 - 3) đồn-diễn Nhà-Nước ở làng-Hành;
 - D) Đồn-diễn trồng rau-đậu (cultures maraichères):

 - 1) đồn điền M. Jacquenard gần Bellevue, trồng các thứ khoai, bắp;
 - 2) đồn điền M. Houillier, trồng các thứ rau đậu;
 - 3) đồn điền M. O'Neill ở Calmy, trồng rau, đậu tằm, và các thứ hoa quả như đào, mận, nho, lê, dứa, cam, v. v.

E) Đồn điền trồng hoa quả (arboriculture):

- 1) đồn điền của Nhà-nước ở Đan-kia;
- 2) đồn điền của Nhà-Nước ở Đai-ql. Đất được phép khẩn thời nhiều, nhưng đã khẩn rồi thời chưa mấy. Còn đất chưa có phép khẩn thời cũng đang còn nhiều.

Đã nói chuyện khẩn điền thời phải nói chuyện dân lao động làm công trong các đồn điền. Có hai hạng cu ly khẩn điền: cu ly annam và cu ly mọi. Cu ly annam đã đến tỉnh Lâm viên để làm thuê cũng khá đông. Người Bắc kỳ có, người Nam, Nghĩa, Bình Định. Phú yên có. Bớt cho đáng số thiệt khó. Chỉ biết rằng có đồn điền dùng 4, 5 trăm, có đồn điền dùng 2, 3 trăm. Cu ly làm việc ăn tiền công nhật. Thường thường dân óng một ngày 0\$50; dân bà 0\$50. Làm việc trong các đồn điền ở về miền cao nguyên Lâm viên thời khá khă, là vì miền cao nguyên Lâm viên cao: ít bệnh sốt rét. Còn cu ly làm ở các đồn điền khác thời đau ốm rồi chết cũng nhiều, đau ốm là vì vi trùng bệnh sốt rét ở đó rất độc. Đó thiệt một

vấn đề khó khăn cho những nhà tư bản có đồn điền lại cũng một vấn đề quan trọng cho chúng tộc Ta.

Cu ly mọi thời dân óng thường thường một ngày 0\$50, dân bà 0\$30. Nên đi cho biết đó biết đây Đồn báo ta ở Hạ châu, nếu có ý đi Lâm viên, xem trước bài lược khảo này chắc cũng có ích. Đó là thiên ý của chúng tôi vậy.

Dalat, le 1er Août 1927

TRẦN-MẠNH-NHÂN, TRẦN-ĐINH-NAM.

Cách thức làm phân

Lúc rẽ phân, không nên rẽ từng lớp một; phải sắn ra từng khu mà dùng tay trên xuống dưới cho có đủ cả ba thứ phân mới tốt.

Sàng sớm tinh sương thì chờ ra đống, liệu rãi ra cho mau, rồi cây lấp ngay đi. Về mùa lẹ, những lúc đương nắng gắt không nên chớ phân và nhất là đừng để đống mới ở ngoài đòng. Nếu đem có trảng thì nên để đến chiều tối hãy làm, vừa mát mẻ vừa khỏi hao hụt mất đạm chất.

Khi phân đã chín mà chưa cần đến thì phải lấy đất hoặc bùn đắp một lớp ở ngoài dày độ 15 hoặc 20 phân tây.

Thường thường nên làm hai cái nhà phân, để bên họ đánh đống xong thì bên kia vừa chín, cứ luôn chuyển như thế thành ra lúc nào cũng có phân dùng. Nếu chỉ có một cái nhà phân, nên làm cho giải rộng chia đôi ra, rồi đánh đống vào một bên. Xong bên này rồi hãy bắt đầu sang bên kia.

Trong phân có nhiều chất lân và với c.o nên dùng để bón ngũ cốc rất tốt. Còn nước phân thì dùng để tưới những cây ăn lá như sa lát, cải bắp, sau-phơ-lơ. Phần nhiều màu mỡ tro g nước phân là bởi ở nước tiểu mà ra, nên sự bỏ phí nước tiểu thực là một điều sai lầm lắm.

Nay ta so sánh nước phân mấy phần thường thì đủ biết hai thứ hơn kém nhau những gì:

Nước phân thì:
Đạm chất 1 k 5, lân chất 0 k 1, bột tất 4 k 9 với 0 k 3.

Phần thường thì:
Đạm chất 0 k 39, lân chất 0 k 18, bột tất 4 k 5 với 4 k 9.
(Đó là tinh theo 1000 cân)

Có phải rằng ngoài chất với và chất lân ra, thì trong nước phân đạm chất được gần gấp 5 trong phân, mà bột tạt cũng nhiều hơn không?

Vậy trong nước phân có rất nhiều đạm chất và bột-tạt, là những thứ đỡ bón làm cho lá cây chóng được xanh tốt rườm-rà; vì thế người ta mới dùng nó để tưới rau cỏ.

Xong phải hòa nó mấy bốn phần năm nước là kéo cây cối phải dất bông mà chết. Thường thường nên tưới về buổi chiều, hoặc có tưới buổi sáng phải có ý một chút: hệ tưới nước phân rồi, lại phải vậy một lượt nước lã để nước phân khỏi dính lại ở lá mà làm hư hỏng đi.

Nói tóm lại cách thức làm phân phải như sau này: 1) Phải làm một cái nhà phân mái lợp cẩn thận, còn cái bề nước phân phải xây gạch trát sét mắng. 2) Ngày ngày phân và rơm d

phải hút đem ngay vào nhà phân cho khỏi hao hụt mất đạm chất. Đành đống lại thì chóng sinh ra thân khi để lưu cảm những hợp-chất đạm cho khỏi tiêu tán đi.

3) Đống phân lên thật kỹ và nâng tưới, mỗi ngày ít ra là hai bận.

4) Nước tiểu đống ở rãnh phải dội nước đôn ra bề nước phân, vì nếu để đống ở đó thì đạm chất bốc hơi đi mất.

5) Trong nước phân có nhiều thân khí lẫm, thành ra những hợp-chất đạm không tiêu tán đi được mà dùng để tưới phân lại rất tốt.

Nguyễn-trọng-Chu

Tuấn-y. Huế

Vải và hàng lụa An-Nam

(Tiếp theo)

Fôi nói thế, tất có người bảo rằng: thầy giáo đi đầu cũng đỡ đạo-đức luân lý ra; cứ theo lệ tự nhiên về đường kinh tế, thì đồ xấu mà giá cao là không ai thèm mua; hề giá đổi lại được một lần, chờ lần sau không bán được nữa; những người tham đại thì tự nhiên phải tiêu diệt, không cần phải trách cho nặng lời.

Tôi cũng vẫn biết thế, lỗi cũng ước ao cho người mình mau đến lúc phát đũa nhau làm việc tin thực thì mới được lòng thiên hạ. Đến lúc ấy thì những lời tôi nói đây thành ra vô ích, không còn có giá trị gì. Fôi hết lòng mong đợi sao trong một đời tháng nũa thì đến ngày ấy ngay. Nhưng mà tôi biết rằng cho đến được ngày ấy tất phải có nhiều người đi, nhiều người buôn thì mới đến. Mà muốn cho có nhiều người đi, nhiều người buôn, thì trước hết phải có nhiều người mua dùng. Còn hiện tình trong nước ta, thì tôi xem có điều đặc-biệt, có điều quái-gợ lạ thường, nên tôi tưởng rằng chỉ đem lẽ thường kinh tế mà nói thì e chưa đủ. Trong nước ta bây giờ, từ thành thị đến thôn quê, đũa nhau mặc đồ ngoại-quốc: nếu đũa đường góc chợ nơi nào cũng có đồ ngoại-quốc đem bán; đồ họ làm bằng máy móc, đã lạnh lại lại đều đặn tới đẹp hơn; người ngoại-quốc lại có cái tài khéo xử dụng người mình mua đồ của họ. Từ mười năm nay, xa kéo vải, nổi sơm tơ của ta gần hết đã cất lên đũa, khung cửi dệt phân nhiều cũng đã phá làm củi thời, không nũa thì cũng đỡ dệp một xô, làm nẽ cho bụi đống, làm bữa cho nhện đống; thì than ôi cái cảnh tiêu diệt chính còn ở trước mắt ta, chính còn ở chung quanh ta, họa là phải đợi đến ngày nào nũa mới thấy. Mà xét cho kỹ ra, cái nạn tiêu diệt ấy là bởi cái hư chung của người mình mà ra: kể bỏ nói-hóa không dùng, vẫn có lỗi, mà nhà thực nghiệp của ta cũng không chạy đường nào cho khỏi cái lỗi quá vọng và giá đổi được!

Gần đây nhiều người thấy kẻ trớ đống phải quay qua nghề xe-kéo, bọn phụ-nữ dệt vải quấy tơ cũng thất nghiệp mà phải dỏ rách, nên mới hỏ-hào cò lệ cho người mình dùng của mình, đó cũng bởi lòng thương giống người nói mà ra. Song giống thay! lòng người đã có hơi tình đấy, mà vải lụa hàng vóc của ta đã có đũa cho đủ dùng, đã có đũa đem bán cho nhiều; có mà cũng cấp sự cần thiết đi nũa, cũng chưa có đồ trau tría. Phần nhiều người dụng vải ta là lấy tình đồng

loại chịu khổ ăn bận xấu hơn máy...
kể một ngoại-hóa mà thôi, chứ đã...
có đầu cái thời quen dùng nói-hóa.

VIỆC TRONG NƯỚC
TRUNG-KỲ
HUẾ

Hội Quảng-tri

Ngày thứ năm 1er Septembre mới...
rồi, bởi 8 giờ tối ở hội, Quảng-tri...
mới bắt đầu dạy lớp học Kế-toán.

Lớp học này đặt ra một tuần lễ...
hai kỳ, thứ năm từ 8 giờ tối đến...
chín giờ, chủ nhật từ 5 giờ chiều...

Ông Nguyễn duy Thịnh đã chịu...
tổn công và thì giờ mà làm không...

Nhưng mà đối với một đời người...
vô liêm sỉ thì lời nói cũng chẳng...
ích gì! Tôi ước ao rằng những nhà...

Lại nghe nói hội Quảng-tri bắt...
đầu từ tháng này sẽ tổ chức nhiều...

Chết đi sao còn sống lại?
Có một người đàn ông cảm bệnh...
qua nhà thương. Được ít lúc, một...

Một nhà nữ
phi-hành 14 tuổi

Hồi hạ tuần tháng Juillet có Lillian...
Dowson là một nhà nữ phi hành...
Mỹ mới 14 tuổi được hội Pittsburg...

PHỤC-SINH
(XA-HỘI TIÊU-THUYẾT)

Hồi thứ nhất
Số 1
CHƯƠNG THỨ NHẤT

Mấy trăm ức triệu người ở một xã...
địa cầu này cứ hết sức mà phá hoại...
quang-hóa đi; họ cứ đào đất rồi rải...

ta vẫn cứ lừa dối nhau, khi-kỳ...
nhau, lán-hai nhau. Họ có cho cái...

Chính lúc bấy giờ những người...
viên-chức trong giám-ngục cũng chỉ...
có cái tờ công-văn có số mục, có...

về nhà ngay, mới thấy đứa cháu...
Chẳng bao lâu đứa con lành lại như...
thường! Sớm người trên này mà...

TOURANE

Ba ông lụy một lần

Hôm 30 Août, độ 3 giờ sáng, nhà...
ngự nghệ-kia đánh lười quái ở phía...
trước mặt ga lớn. Khi kéo lười lên...

Nhà nghệ biển gặp được một việc...
như vậy, thiệt là hán hạnh vô cùng...

Ba ông cả này bề lớn cũng xuyt...
xoát bằng nhau, dài độ gần 2 thước...

Người ta hay tin rằng hồi khi nào...
cả ông lụy thì trời đất sấm bĩ, hay...

Sự đổi thay trong số xe lửa

Nhơn dịp hai đường Trung Bắc...
liên lạc với nhau, mà việc chuyển...

Nguyên từ khi có đường sắt Tou-...
rane-Huế (1906) rồi lần ra Đông-bà...

Đến bây giờ cả toàn hạt Trung...
Ương sát nhập chung vào với miền...

ác việc chính trị đều thông thuộc...
về đường sắt ở Bắc kỳ. Nhân dịp...

Đó là mới cuộc thay đổi biến thời...
đến khi «áo đường» tương rồi thì các...

THANH-HÓA

Lo xa quá

Nghe đâu người bang-trưởng Hoa-...
nhân có yên-cầu Chính-phủ phòng...

Thương tâm khách

NGHỆ-AN

Trong số báo-trước đã có đăng tin...
M. Trần Văn Tông, giáo học, bị bắt ở...

M. Tông bị đem ở tù đĩ lâu...
ngày, mà không được quan trên xét...

QUẢNG-BÌNH

Đánh thuế thuốc lá

Hôm 26 Août, tôi ở gare Đông-...
hời về tỉnh, đi xe điện ra Ba-dôn với...

Người bạn tôi có đem theo một...
nấm thuốc lá để hút, ông Tây cầm...

QUẢNG-NAM

Trộm trâu bò

Mấy năm nay, trong dân gian...
thường mất trộm mất cướp, mà hại...

MỘT VIỆC RẤT NÊN
CHỦ Ý

Ở Tourane mới có Hội...
Trung-Kỳ Công Thương...
Liên Hiệp đang trú lập,

Mục đích của Hội là để:
1) Về kỹ-nghệ: chế tạo...
các thứ như là làm xà-

2) Về thương-mại: buôn...
bán các thứ hóa sản ở...
Đông-dương, xuất cảng,

Ở Trung-kỳ nay mới có...
hội này chuyên về kỹ-nghệ...

Ái muốn vào hội hoặc hỏi...
đều gì, xin cứ viết thư cho...

BẮC-KỲ
HANOI

Hội đồng Chính-phủ

Hội đồng Chính phủ sẽ họp vào...
đầu tháng octobre này, quan l'houg...

Chức Đốc-lý thành phố
Quan Đốc-ly Dupuy về ng i bên...

Tin ông A Clémenti

Được tin quan dự thăm Giacobi...
chủ báo « Argus Indochinois » vì...

Các lớp cao đẳng tiêu học: ở...
trong trường 11\$50, ăn một bữa...

Các lớp Trung học bán xứ: ở...
ở trong trường 14\$00, ăn một bữa...

HAIPHONG

Việc ta với người khách...
đánh nhau

Cứ như báo France Indochine...
thì cuộc đánh nhau ở Haiphong chỉ...

Nghe nói hôm nay các cửa hàng...
đã mở, chợ búa đã họp như thường...

NGÀY VÀO HỌC NĂM NAY

Đi học cốt nhất phải cần gì? Giấy...
bút, sách vở là đồ dùng cốt-ý của...

IMPRIMERIE LIBRAIRIE
MAC DINH TU
LÊ-VĂN-TÂN Succr.

NAM-KY
SAIGON

Những điều yêu cầu của mấy...
ông nghị viên Annam ở Hội...

Chiều 24 août Hội đồng nhóm...
bản, do ông Hérrault chủ tọa, ông...

Về việc trị giá đất hoang ông...
Lê-quang-Liêm xin rằng những đất...

Ông Đại-diện trả lời rằng không...
làm như vậy được, vì đất tốt xấu...

Ông Lê-quang-Liêm xin về việc...
trị giá đất hoang, phải theo giá...

Chú đội lừng xằng mở cửa ra...
mới hơi he đứ nực những hơi hám...

Gần đó, ở ngoài sân thì gió xuân...
đưa khí mát ngoài đồng vào, thật là...

Trong phòng là thì tiếng cười...
tiếng nói, tiếng chạy tiếng đi, thật...

Chú đội lại mở cửa và kêu rằng:
- « Này! mau lên chứ! »

đầu bị cái khăn trắng hình như...
cổ ý để hở mấy lỗ tóc quạt, chừng...

Mụ lão thụt đầu vào còn Mặt-lò-va...
thì nhẹ nhàng đi theo chú đội. Hai...

« Cho vững nhé... đừng nói đùa...
gi vớ tích cả ».

Mặt-lò-va trả lời rằng:
« Cần chi! cũng đến thế là cùng!

Mặt-lò-va đi lên Tòa-án...
chủ ta lại đóng cửa đợi đứng...

Gần đó, ở ngoài sân thì gió xuân...
đưa khí mát ngoài đồng vào, thật là...

« Cho vững nhé... đừng nói đùa...
gi vớ tích cả ».

Mặt-lò-va trả lời rằng:
« Cần chi! cũng đến thế là cùng!

nó sợ và bỏ chạy cả. Song nàng...
có làm hại gì được chúng nó đâu!

Nàng mang đôi giày nàng quá...
song cứ ngưỡng đầu hết sức đi thật...

Xét đến ngân sách thu nhập.

Về việc thu nhập, ông Ducre xin cho mấy người lý trưởng khởi kiện trước tòa các người dân bỏ thuế đi mất.

Quan Đại diện nói sẽ đưa đơn trước 30 Avril thời kỳ cũ can thiệp, ông Ducre xin hoãn thêm kỳ hạn kỳ nữa.

Ông Ducre nhắc lại lời hứa của chính phủ về khoản ông xin đưa hoàng cho các nhà địa chủ có đất gần đó được trong.

Ông Ducre xin cho người Nam sẽ được như người Pháp, nạp thuế địa không cần gì phải nộp tại làng mình.

Chiêu thư năm, hội đồng nhóm họp bàn về việc tiền phụ cấp cho số Messagerie fluviale, mười ông nghị viên Nam và hai ông nghị viên Pháp đều không biểu đồng tình cả.

Hội chợ Saigon

Hội chợ Saigon năm nay là lần đầu, sẽ mở từ ngày 17 Decembre cho đến 15 Janvier 1928 mỗi tuần.

Đại biểu quốc dân đặng đến Saigo

Liga - Yang tien - sinh là người thuộc về G. Anh-phủ Nam-kinh, Đại biểu của quốc dân đặng vài tuần nay đã đến nghỉ mát tại Dalat. Ngày hôm qua tiên sinh có đi ngang qua Saigon. Chiều lại người Huế kiều ở Caolon có tổ chức một cuộc hội họp để tiếp tiên sinh. Khi ngài diện thuyết tại có 1.500 người dự thì h.

Sớm mai này tiên sinh đã đáp tàu Athens II mà trở về Thuỵ hai tiên sinh là một người Tây học rất nổi danh ở Paris, tiên sinh rất có thể học ở trong Hoa giới và đã làm G. anh chủ hội «Pháp học giáo dục».

D P T B

Viện Nhân-dân

Đại-Biểu Trung-Kỳ

Kỳ Hội-đồng thường niên thứ hai

BIÊN-BẢN (liếp theo)

Bài diễn văn của Quan

Khâm-sứ Friès

Thưa các ông.

Trước khi giải tán kỳ hội năm nay, Bản-Chức lấy làm rất vui về cảm tã các ông trong mấy hôm đây, đã đem hết lòng quý báu giúp đỡ công việc cho Cảnh Phủ Bảo-Hộ và Nam-Triều.

Bản-Chức thật vui lòng xét thấy mấy hôm hội của Viện-Nhân-Dân-Đại-Biểu thật có trở đĩnh được nhiều việc ích, và năm nay, sự hành vi của các ông đều khuy-nh-hướng về một mặt hợp tác mật thiết với nhà nước và làm việc lợi ích cả.

Bản-Chức mong rằng tình giao hảo thông đạt của Viện và Chính-Phủ, trong mấy tháng về sau này,

chàng con trông cậy vào lòng trung thành và trí khôn ngoan của các ông.

Hôm nay đây thời các ông đi về gặp nhân-dân hai các ông lại.

Các liên bản và các chủ sách về công việc các ông trong kỳ hội này, sẽ lưu-hành và p. át ra, thời tổ cho dân dân biết rằng các vị đại biểu thời làm việc thiện ích, và ý kiến của các ông đã giải bày ra đâu là mong sự công ích.

Bản-Chức xin nhắc lại đây, rằng bà nước quyết lòng mong mỗi Viện này có chỉ e o được thật hiệu. Bởi đó nên chỉ Bản-Chức xin nhắc lại lời của viện đại diện Chính-Phủ, định trích một nhà hội quán để cho viện thường trực.

Hiện nay đương trú xây nhà Hội quán mới, thời các ông nên liệu chọn một số nhà nào đó mà làm phòng giấy, thời các công văn giấy tờ gì, cũng tiện thuận hợp lại đó. Bản-Chức sẵn lòng chuẩn ý các điều mà ông viện trưởng trừ nghĩ ra để sắp đặt việc hội quán này.

Thưa các ông.

Bản-Chức xin tuyên bố kỳ giải tán kỳ hội năm thứ hai của viện nhân dân đại biểu.

Ước ao rằng các công cuộc kết quả mấy ngày hội vừa rồi, tổ cho các ông biết rằng công việc viện này nên cứ hành theo một không khí yên tĩnh và thành thực mới được.

Các ông nên hiểu thì cho dân dân biết phương châm của nhà nước đặc biệt việc tham dự của viện vào việc nước, và cũng cho dân biết quyền hạn của các ông, và chức vụ nhà nước giao cho các ông cũng trong đại lăm.

Phận sự các ông cũng nên truyền bá những lời chân thật, và nói cho công chúng biết rằng, nếu như viện nhân-dân-đại-biểu một rằm trung thành và chỉ đem ý kiến từ tốn thật thà, thời chánh-phủ Bảo-Hộ sẵn lòng bình vực luôn luôn.

Thuộc trừ bệnh dịch - tả

Đã lâu nay bệnh dịch tả sinh ra trong nước ta gần như suốt cả Trung Nam Bắc, từ thành thị cho đến thôn quê, hoặc chỗ ít, chỗ nhiều chẳng đâu không có. Trừ ra chỗ có nhà thương tiêm thuốc thì còn khá, còn các nơi khác thì không có thuốc gì hoặc uống thuốc sai mà đến chết. Than ôi! Dân ta bao nhiêu kẻ chết chìm, người chết đói, mà nay con ma dịch ghê gớm này còn theo mà hành hung nữa.

Mọi đây kỳ giả có nghiệm ra một vi thuộc trừ bệnh dịch tả rất hay và công báo ra đây cho anh em bà con đồng biết.

Khi nào ai mắc phải bệnh này thì lấy một ít bạch phân (phen chuai) tán thật nhỏ đem hòa với Âm-dương thủy (1) mà uống, người nào cảm nhẹ thì chỉ uống một lượt (2) chứng một đồng cân (2) thì lành lập

tức, người nào cảm nặng thì phải uống ba bốn lần mới khỏi. Vi thuộc này là một vi thuộc rất rẻ tiền, cách dùng cũng hết sức đơn giản, mà cái hiệu nghiệm thần diệu vô cùng, xin anh em chỉ em chờ lấy làm khinh để, hoặc ở nhà, hoặc ra ngoài ai ai cũng sắm sẵn để trong mình phòng khi lâm thời cấp dụng.

Nước-Lưu-Nam-Tâm

Lạt cào

1) Âm - dương thủy là một phần nước sôi, một phần nước lạnh cho cân nhau mà hiệp lại.

2) Không có cân thì lấy muỗng cà phê mà lường, một lượt uống một muỗng, hoặc lấy đồng tiền 5a ba mà xúc một xúc của đây, rồi đổ vào một chén âm dương thủy mà uống.

Cải-lương hương-tục

Bản-báo mở mục này cốt để điều-tra ý-kiến trong đồng-bào đối với việc «Cải-lương hương-tục» để so sánh công-nhau mà ra phát biểu được chân-tv. Bản-báo xin đặt hai vấn-đề này:

1- Trong hương-tục ta những điều gì nên cải-lương? vì làm sao?

2- Cải-lương thế nào và thi-hành thế nào cho tiện?

Đồng-bào ai muốn giúp cuộc điều-tra này, xin cứ giả nhời theo hai vấn-đề ở trên. Kỳ-hẹn xin định trong tháng Septembre và Octobre. Gửi bài đến xin viết một mặt để tiện việc sắp chữ.

Bản-báo

Hương-tục ta nên cải-lương

Gần đây phong trào biến động, trên vũ-trường đã liệt bao nhiêu là kẻ trốn người chuồng. Xứ Trung-kỳ tuy là một xứ mù dầy mây che, năm yên ngũ lộc, song vì trào-lưu kulch thích, vì lai cư «đồng-bào» mà đã lăm kể ra có động về chính-trị, hô hào về kinh-tế, khuyến khích về học thuật, anh em đã hơi biết nối dây liên-lạc, thắt đai đồng-tâm, đương trường bao quanh bước chóng gai, gánh nặng chia nhau sẽ gánh. Nhưng vậy mà còn cái vấn đề cải-cách chốn hương thôn, thì chưa thấy ai đã động nói năng gì đến cả. Tôi thiết tưởng, gốc có vững thì cây mới lên được cao, móng có sâu thì nhà mới cất được chắc, móng có sâu thì nhà mới cất được chỏi được lúc mưa sa gió táp.

Nay n. à nước đã rộng quyền cho dân được trực-tiếp với Chánh-phủ, đất ra viện-Nhân-dân đại-biểu để làm môi giới cho dân, thì sự cải cách chốn hương thôn là sự cần nhất, lợi gì nên làm, tệ gì nên bỏ. Ban đầu thì hành những nơi thôn xã nào lớn, dân số đông, sau mà có cơ thành-tv, thì sẽ thực hành cái chánh sách đó cho cả toàn hạt, thế thì có lẽ dân trí mới được mở mang, dẫn dắt khắp chốn thăm son cũng cốc cũng thấm được ánh sáng lối đời chết.

Hiện tình dân ta bây giờ, thiết là trông vào dau ruột, nói ra ngoài lời; lấy con mắt mà khảo cứu mà quan sát, dòm bề ngoài, cảnh tượng ở

những chốn phố-hoa đô-bội, thấy cách văn hóa xa xỉ, thì giống như đã lăm bộ được nhiều, song xét đến nơi điền-địa thôn quê, thì vẫn còn nguyên như cũ, biết bao nhiêu điều hư nết xấu, tệ hú tính gàn, trâm đều còn chưa tỉnh giảm được một; chả khác chi như một bức hoành cứ nài kia mà phủ vào một nước sơn, nom bề ngoài thì thiệt là hào nhàng, mà ở trong thì vẫn gỗ mục mối leo.

Đành hay, mỗi lần mà lịnh trên sức xuống bắt cứ làm một việc gì, thì nào hương-hào lý dịch dân anh trong làng, thậm chí đến kẻ phụ mẫu dân cũng nhân có hội đó, mà làm xằng làm tẽ phi chí cải cách sách bạ ra đã không được hay được tốt, dân đã nỡ được ích lợi gì, lại thêm tổn hại lại lại thêm tổn hại vào cho nhà nước nữa; song nhà nước đã có lòng thương đến dân mà muốn khai hóa cho dân thì có ngại gì, nghĩa là những kẻ hay gian tham những nhiều nhờ gió bè mắng xét tội lỗi quá tang, thì xin nhà-nước trừng trị một cách cho rất trọng rất nghiêm, để làm gương cho kẻ khác, tự khắc những người có trách nhiệm họ phải theo bản phận mà làm việc quan, còn ai dám tho cái ngôn «xé mồm mù tay» ra nữa, lo gì mà việc chả thành.

Trông mong anh em ai là người có chí nhiệt tâm về dân sinh dân trí, nay chúng ta đã có tờ báo Tiếng Dân làm cơ quan cho xứ Trung Kỳ, thì anh em cũng nên nhờ tờ báo kỳ mà bàn bạc thêm vào cái vấn đề cải lương hương tục, phạm việc gì cũng vậy dầu khó sau để đầu tư sau nên chúng ta cứ giùm nhau vào họa may một ngày kia có sự kết quả tốt tươi, tưởng cũng là một vấn đề quau trọng và mật thiết cho dân ta lăm vậy.

TRUNG SON

Hài đàm

Con gì sướng hơn.

Nhiều ông mong ngày sau chết, rồi linh hồn lên đặng thiên đàng, hóa thần hóa thành cho sướng, theo ý kiến đó, dầu đặng cảnh kỳ công chưa lấy gì làm sướng. Chỉ hờ ra con heo nước Nam là qui hơn, xem đây thì rõ: khi nhỏ đến lớn chỉ nằm co trong tẻ sá, chẳng bước ra nơi nắng nơi mưa, khi nào mới bụng l. l. l. bỏ la hét, mọi góc nó, móc xô kia, tức khặc có người đặng của ngon vật lạ đến cho mà xơi. Đến trăm tuổi già, lại có người tắm rửa cho trắng bóc đến nỗi cái bao tử cũng đặng tinh sạch. Xong họ lại kiêng mình lên trên bàn, hôn phia có đủ hương, hoa trà, quả thơm ngọt. Năm xây đầu vô, xây đuôi ra, sau lưng lại có người đội mũ d. l. l. n. nhau mà lạy mình, có khi không được hạnh phúc lạy, phải oán phải thù rồi kiện cáo lên quan. Có một điều nên chú ý là người nào lớn thì lạy mình trước.

Đại cáo lai cáo

Phụ-nữ diên-dân

Trong bài sau này có ý bác ý - kĩa của bà Báo-hóa trong bài «Phụ-nữ tạp-chí» đăng kỳ báo số 3. Đại khái một bên thì cho là vì Gia-đin. áp-chế nên phụ-nữ mới p. ái-chọn thân-phận kém hèn, một bên thì cho là vì Gia-đin chuyên-cho nên dân-bà mới được vào khuôn-phép tốt. Hai bên ai phải ai trái đã có quyền phẩm-bình của độc-giá. Bản-báo đã nói kỳ trước rằng hai mục «Phụ-hử diên-dân» và «Độc-giá luận-dân» là nói ngôn-luận chung cho đồng-bào, bản báo cứ dang, trách nhiệm đã có tác-giá chịu.

L. T. S.

Tạp ngữ cùng chị Báo-Hóa.

Phụ nữ thì xưa nay ở chốn phòng khuê, lo cái nồi cơm trách cho dầu giùm học đòi kẻ mua búi khua môi, tự xưng là nữ-văn-ai của Việt-Nam, song cũng đem cả can đảm thiếu nữ, dùng cả học thức hẹp hòi, để gọi là mưng báo mới khai trương, sau lại tiếp chuyện cùng chị Báo-Hóa, mong rằng chị sẽ lượng xét chơ.

Em ở nơi thôn giả, dặng nghe lời bàn của chị về việc báo nữ giới, em lấy làm hoan nghênh lắm. Thế mà lúc em mới bắt đầu đọc cột thứ nhất em đã mơ màng cái cảnh buổi trong nước mà buồn cho thân thể chị em ta. Em buồn cho chị em ta không biết cái bản phận người dân bà trong cái buổi giao-thời. Em kiêu thức hẹp hòi, lấy con mắt 17 xuẩn xanh mà nhìn thì đều quan-sát của em hằng ngày dặng với câu của một nhà văn-ai Pháp là Condoret: «Tình dân bà dễ xúc cảm, có xúc cảm mới là dân bà. Bồ tánh xúc cảm thì thiên-nhiên và hiền lăm hai chữ dân bà». Em hằng thấy nhiều chị em vì chữ bình-quyền mà bỏ việc nuôi con thơ, thờ chồng hiền, chỉ việc vớng vào cuộc «bình đặng, đồng đặng» mà quên bản phận làm con, làm vợ và làm mẹ. Khi ở nhà với cha mẹ thì ngờ liễu tưởng hoa. Lúc về nhà chồng, thì dù không «cha mây mẹ tao» chữ cũng «cậu có tự do cậu, tôi có tự do tôi». Xết rồi công chồng cũng chẳng xét, tình công cũng không màng, chỉ đeo đuổi vào tài bản, tư sắc, mẽ mặt cạnh dẻ, cạnh đen, cái gia đình suy đồi phụ thế chị nghĩ có tui lòng cho kẻ làm chồng, mà xấu hổ cho thân làm gái không? Nếu lấy cái hình thức bề ngoài mà cho là áp chế nên học hành không được, tự tưởng không có, bỏ cái bản chất thông minh, rồi thế thật là không đặng. Vì gia đình chuyên chế chị em ta vào một cái khuôn phép tốt, tưởng không phải là vậy. Chị thử nghĩ một cái p. ong hóa như hoa thêu, như gấm dệt; đất Châu-Điền nung đúc ra Trưng-Vương, đất Cửu-Chân giáng sinh được Triệu-Lu, chứng cho chị rằng cái phong-hoa ấy không phải là vậy. Còn bản đến ngày nay nào có hạng người như có Hồ-xuân-Hương, có Nguyễn-thị-Điêm chẳng? Nếu vì áp

chế mà chị em ta không thì hồ rất cái tài năng, thì tưởng bà Triệu, bà Trưng, có Hương, có Diêm chẳng là không đặng cái danh thơm cam gươm, lên ngựa, cái tiếng toát cam tâm, tứ khẩu ư?

Nay em hãy xin nói đến cái nguyên do của xã hội Á-châu áp chế dân bà. Cái áp chế đó có hai lẽ: Một là dân bà nhẹ gia. Nếu chẳng tập lãnh thì sau có khác gì như ngựa không cương. Dầu giỏi giang đến đâu chớ sau cái học thức, vẫn còn cái ác tánh nó xui giục làm đều không chính đáng. Em còn nhớ một câu của đại văn-ai Voltaire giả nhời cho một người bạn gái hèn hạ quyền nữ-ban không đặng sung vào công-chức: «Tôi chắc khi bà làm quan tòa án, phạm-nhân đều dặng trắng án, vì họ chỉ tum áo ba mà gào kước thì bà sẽ xiêu lòng ngay».

Hai là dân bà có cái chữ vụ rất nặng nề, là một tay đàu tạo cho cả bọn con cháu. Cái bản phận dân bà là chăm chế cái giáo dục quá nghiêm-khắc của dân ông. Cái bản phận kỹ lưỡng không phải là bé. Xã hội biết chiều cái sức yếu, cái lành nhu của dân-bà mà giao cho một cái chức vụ vừa rất nhẹ nhàng mà vừa là to tát nữa. Dầu cho xứ văn minh cực điểm cũng chẳng ai mà bắt chị em ta ra đương đò vác súng, bồng gươm, đánh nam đẹp báng. Chử «phụ nhân nan hóa» là tá cái chân tánh chị em ta cũng là đặng vậy.

(Còn nữa)

M. T. Huỳnh-Tâm

Tước - vị

Một tờ báo Tý có đăng giá ngạch các Tước-vị của Giáo- hoàng đã định bản, xin trích như sau đây:

Tước Vương, một đời thì 10.685 liras, kể thế thì 21.600 liras.

Tước Công một đời thì 9.600 liras kể thế thì 19.5000 liras.

Tước Tử, một đời thì 7.500 liras, kể thế thì 15.000 liras.

Tước Nam, một đời thì 5.400 liras kể thế thì 10.800 liras.

Những Tước kể thế cũng được hai đời mà thôi.

Mỗi một lire-or đặng giá chừng khoảng 5 phệ lằng, thành muốn mua Tước Vương thì phải trong ngoài 100.000 phệ lằng.

Cải chính

Trong báo số 4, về bài Lược-khảo về xứ Lâm-viễn, có câu «lạnh hết sức không khi nào xuống dưới 20°» xin đọc là «lạnh hết sức không khi nào quá 2° dưới băng-điêm.»

(Còn nữa)

CHƯƠNG THỨ HAI

Lịch sử của nàng Mạt-lô va lăm-thường lăm. Nàng là con hoang của ma thần quế ở núi me già là người giữ bộ cho một nhà quý phái. Mụ kia không không có m.à cứ mỗi năm để một đứa con, nhưng vì nghèo khổ không chăm nuôi được nên đứa nào cũng chết đói cả.

Năm đứa đầu đã chết hết, đến đứa thứ sáu sinh với một chú trong phường hái rong là con gái. Nền không ngẫu nhiên mà gặp một bà thành-chủ đến thăm trại bò thì đứa bé ấy cũng đi đời rồi. Bà ấy đến là cốt để mang một mụ đầy tớ về môn kem làm con hời; bà lại thấy mụ no nham «vì con ở dưới đất thì lợi cụ thêm vào sao lại giám cho người để ở trong trại mình. Song nhìn đứa bé mập mạp khuôn khinh quá bà mới đưa đứa, sau nhận nó làm con nuôi, rồi cho cả sữa cả tiền để nuôi cho khá. Con bé như thế mà sống được, hai chị em bà chủ mới gọi chơi là «con sống sót».

Khi con bé được ba tuổi, thì mẹ nó mắc bệnh rồi chết. Bà nó không biết thế nào đương bối rối thì hai bà thành-chủ đến đem về nuôi. Hai người thấy con bé xinh xắn khôi-ngô, hai con mắt đen nhánh, nuôi mau lớn lăm, cũng lấy làm vui lòng.

Bà đại-mẫu của con bé là bà Xô-phi, trẻ hơn bà kia mà tính chất cũng nhân-à hơn. Bà chỉ là «Ma-ri thì tính-chất có hơi nghiêm-khắc. Bà Xô-phi chăm nom con bé và gi dạy cho nó biết «viết biết đọc, trong ý định gi dạy cho nó sau lăm người n.ô-ph. (người sản sản gi dạy dỗ con cái của nhà quý-tộc). Bà Ma ri thì bảo phải tập cho nó làm người lao-động, làm đứa n.ô-tv, nên bà riết ráo, có khi nổi nóng đánh-phạt nó nữa. Nhưng cũng vì hai cái phương-pháp giáo-dục khác nhau như thế nên con bé khi đã lớn lăm nó tự cũng được mà lăm thì-nữ cũng được. Nó vừa may vá, vừa lăm bếp, vừa pha cà-phê, và giỏi cả, vừa quét dọn các đồ trong nhà. Thường thường nó lại cũng được

ngồi chơi và đọc sách cho hai bà chủ nghe. Tên đặt là nàng Ca-liêu-sa.

Những lần có người đã đi đơm, nhưng nàng thì chối luôn, ở sung sướng đã quen nên lăm bận với anh thợ thuyền hay một chủ nhà quê, nàng không chịu nổi.

Nàng đã đến 16 tuổi rồi. Năm ấy người cháu hai bà chủ đến thành chơi. Chàng thanh-niên trước kia đã ở với hai cô em gái của mụ, nên Ca-liêu-sa đã phải lòng chết mê, sau lúc chàng đã lăm quan-v.ô, nhân khi đem quân đi đánh Thổ-nhĩ-kỳ trở vào ở lại một vài ngày chơi. Đêm hôm trước ngày đi chàng đã lăm xiêu lòng nàng bất năng phải chịu một cơn mưa gió nặng nề rồi đến sáng mai lúc lên đường để lại cho nàng một tờ giấy trăm rúp (rúp là thứ bạc của Nga, giá non ba phệ-lằng). Được ít lăm nàng thấy đã hoá thái.

Từ đó nàng cho sự sống là khổ lăm, đêm ngày chỉ lo nghĩ đến đ

nhục-nhĩ sau này, cho nên làm việc cũng miễn cưỡng và nhác biếng.

Một ngày không biết cái chi xui dục nàng cái lại hai bà chủ đến đ.đ, sau tuy biết đại song cũng d.đi tiền công để đi.

Hai bà thành-chủ cũng dặn mời để cho nàng đi. Nàng vào lăm n.ô-tv cho một anh troc-ph.á, đã ngoài năm mươi tuổi, nhưng anh này thấy nàng xinh xắn bèn giở trò để-mat. Nàng m.àng cho lăm nhìn rồi phải đuổi ngay, thành chỉ ở đó được ba tháng. Bây giờ đã gần đến ngày sinh nở nên không thể nào lăm ở đầu được nữa, mới phải đến xin trợ tại nhà người có góa chồng, vừa bán hàng rượu, vừa lăm bà l.âm. Ca-liêu-sa sinh đẻ đặng l.âm, nhưng bà l.âm mới đi để một người trong làng xong nên khi về mang luôn bệnh sốt rét sản-h.ậu truyền-nhiễm cho nàng. Đứa con gái cũng mắc bệnh, khi đem cho viện dưỡng-nhĩ thì nó chết.

Ca-liêu-sa khi bấy giờ có một trăm lăm bảy rúp: một trăm rúp của anh sở cho, còn lăm bảy rúp là tiền lăm ra được. Mụ có d.đi hết bốn chục rúp về tiền ăn-hai tháng, lăm lăm rúp thuê người đem đứa con lên viện dưỡng-nh.ĩ, và vay khéo thêm bốn chục rúp nữa để mua con bò. Còn bao nhiêu thì nàng đã tiêu vật vạnh, sắm áo sắm đồ hết ráo. Đến đầu đây thì không còn lấy một đồng, lại phải đi kiếm nơi ở. Nàng vào lăm thuê trong nhà một anh lính kiêu-l.âm; anh này cũng giống anh troc-ph.á trước cũng ch.ợc gh.ợc nàng, nàng hết sức trốn tránh, nhưng anh ta đã là thầy nói gì không được, mà lại tinh ranh. Anh ta d.đi mỗi được nh.íp l.đi định vào hi.ếp nàng, song mụ vợ biết vào bắt được anh ta ở trong buồng với Ca-liêu-sa. Mụ ấy nhảy l.đi đánh nàng, nàng cứ lại thành ra một cuộc ẩu đả. Sau nàng phải đuổi ngay, tiền công cũng không có. Nàng l.âm đến nhà một người có khác. Ông đương trước l.âm nghề đ.đng

sách cũng phong lưu, nhưng sau vì rượu chè bê ch.ợc nên mất cả mỗi hàng; còn mụ có thì làm nghề thợ giữ kiếm ch.ắc l.ần hồi để nuôi con và mua rượu cho chồng. Mụ cho Ca-liêu-sa vào l.âm với mụ, nhưng nàng thấy nghề thợ giữ khó nhọc l.âm, mới ngán ngại rồi đến nhờ «Tiên-đầu-đi.êm» sắp đ.đi cho một nơi nào. Nàng l.âm được vào hầu một bà góa chồng có hai người con trai đi học, anh con đầu học l.ở sáu trường trung-học thấy Ca-liêu-sa dễ thương mới có ch.ợc mà quên cả học hành nên bà mẹ d.đn rồi đuổi nàng đi.

(Còn nữa)

VIỆC THẾ-GIỚI

A-DÔNG

TAU

Sau khi Tuyên-tư-chức. - Ngày 18 Aout Chính-phủ Quốc-dân mở hội-nghị mời Tướng, Hộ-hàn-Dân, Trương-thám-Giang, Ngô-lữ-Huy, Thái-nguyên-Bài, Lý-thạch-Tăng trở lại Nam-kinh.

Điểm-tích-Sơn và Phùng-ngọc-Tương đã gửi bức điện thư từ mời Tướng-giới-Thạch trở lại toà-trần Giang-ninh.

Tổng-chỉ-bộ các Hoa-Kiều Nam-dương ở Quảng-dông cũng thông-diện tin lưu Tướng-giới-Thạch.

Trước có tin Tướng sẽ sang du-lich bên Mỹ, nay lại có tin Tướng sẽ sang Đức.

Tình-hình Quảng-Đông. - Từ khi Tướng từ chức, thiên hạ rất chú ý về thái-độ Lý-lê-Tiêm là tham-mưu tổng-trưởng ở Quảng-dông. Lý nói xin tâu-thần-ước Ninh-Hàn hợp-tác, và trước sau vẫn xin hết lòng ủng-hộ Tướng-giới-Thạch.

Ninh-Hàn hợp-tác. - Ngày 19 Aout ở Han-Khâu có mở cuộc hội-nghị quyết-định đem Chính-phủ Quốc-dân sang Giang-ninh Bộ-Uống-tỉnh về có điện cho bọn Lý-tôn-Nhân, Hà-ung-Khâm và Bạch-sáng-Hy quyết rời sang Giang-ninh để bàn việc hệ-trọng, và có điện đi Nam-Kinh với mục-dịch bày giớ phải trừ quân Phùng-thiên và Sơn-dông ở Bắc và trừ Cộng-sân ở Nam.

Phải Han-Khâu quyết mở cuộc Chấp-giám-toàn-thể-hội-nghị tại Giang-ninh thực-thành việc cải-tạo Chính-trị ở Đông-Nam, tự-chủ quan-thuế, thu-hồi tô-giới và phi-trừ bãi-bình-dăng diên-ước.

Tình-hình Nam-Kinh. - Nam-quân và Bắc-quân cách sông chống giữ nhau. Hai ngày 18 và ngày 19 Aout, Nam-quân bỏ lui về Trấn-Giang.

Đường-sinh-Tri quyết phát Trần-gia-Hưu, Hà-Kiến, Lưu-Hưng, Trieb-Kiem, tham dự vào cuộc chiến-tranh ở đường-tàu-phố để quyết-định với Sơn-dông. Hai bộ quân của Chu-hội-Đức và Trương-phát-Khuê dời dịp yên được Cộng-sân rồi sẽ về đư cuộc Bắc-phat.

Ngày 21 Aout Bạc-sung-Hy đã kéo quân đến Thượng-Hải, đã tuyên bố nhận chức Tổng-Hộ-vệ-thủ Tự-lệnh C-u-phương-Ky đã bỏ về Hàng-châu, bộ quân Hà-ung-Khâm đã họp ở Tô-châu, còn bộ-quân Lý-tôn-Nhân thì hãy đóng ở Giang-ninh để đợi quân Han-Khâu.

Lược-trích T. N. D. B.)
Nam-Bắc chiến-tranh. - Tin Bắc-Kinh ngày 26 Aout nói rằng: cứ theo tin cuối cùng của Tôn-truyền-Phương thì đội tiên-phong Bắc-quân đã thực kéo đến Nam-kinh rồi. Có lẽ thành Nam-Kinh đã thất-thủ.

Tin Thượng-Hải ngày 27 Aout nói rằng: Thông-châu là một thành-phố ở tá-ngạn Dương-lư sẽ nối vào tay Tôn-truyền-phương. Nam-quân đã kíp cho viện-binh đi giữ pháo-dài Ngô-lông, cách Thông-châu 46 dặm Anh.

Có lẽ cũng có tin rằng Bắc-quân đã chia ra ba ngã qua sông Dương-lư.

Tin Thượng-Hải ngày 27 nói rằng Nam-quân đã thừa chay hỗn-dộn, chưa thể biết đích xác rằng Nam-Kinh đã mất hay còn.

Ngày 29 Aout
Nga với Trung-Hoa. - Có tin tại Đông-Kinh điện rằng Chính-phủ Xô-viết đã đặt bảy tòa lãnh-sự ở Trấn-giang, và có lẽ sẽ đặt lãnh-sự ở Sơn-thy nữa.

Nguyên trước về cuối Mùa-thanh-lạnh, có nhiều trăm cướp, nên người dân phải đánh dấu để giữ nhà mà dân đó đều sợ đó hoặc hoặc cái giá đó để phân biệt với bọn cướp. Song mục đích của họ khi ấy chỉ là giữ cướp, mà phạm vi của họ cũng hạn-ràng từng làng từng xóm, chứ không có liên-hiệp với nhau. Sau khi dân quốc-thành, giặc có công này càng nhiều, bọn nông-dân miền tây và miền nam tỉnh Hà-nam mới liên lạc với nhau mà lập ra hội Hồng-sang, để hợp sức mà chống lại quân giặc, đến năm dân-quốc-thứ 14, vì đốc-quân tỉnh Hà-nam là Ngạc-đuy-Tuấn dùng từng quân lính hại dân và đánh thuế nặng quá, nông dân đều có ý oán-giận; Ngô-bội-Phu đem quân đánh Ngạc, xui bọn nông dân phản Ngạc thì sau sẽ cho miền thuế ba năm. Hội Hồng-sang Hà-nam bên hợp hơn 10 vạn người, bắt ép Ngạc phải đi về khác, mà rước Ngô về làm đô-đốc, Ngô đã chiếm được tỉnh Hà-nam, chúng những là không miền thuế năm nào, mà lại đánh nặng hơn trước. Hội Hồng-sang lại khởi lên phản-kháng với Ngô, không chịu nộp thuế. Khi ấy họ đã cướp ít súng của quân lính, mà cách tổ chức cũng có phần chính-đốn hơn trước. - Trong hội chia ra hai bộ, bộ văn và bộ võ. Bộ văn chuyên về việc làm giấy, lý-lai và xử-kiện. Bộ võ thì chuyên lập võ và lập trận, trên hai bộ có một người Thống-linh và mấy người tham-mưu. Bộ võ, mỗi người có một ngọn hay một đôi dao, mười người thì có một khẩu súng tay và mấy chục viên đạn. Võ nghệ thì do hội viên tập lấy, còn tập trận thì tùy theo mệnh-lệnh của Thống-linh. Hội ấy, nay đã khắp năm sáu tỉnh ở lưu-vực sông Hoàng-hà, số người đã đến hơn 50 vạn. (Đ. K. H.)

PHÁP
Tin Paris 27 Aout. - Chiều hôm qua các người Cựu-chiến-sĩ đã sắp hàng đi tới Khải-hoan-môn để tạ lỗi về sự bỏn bỏn biểu-tình Cộng-sân xúc-phạm ngôi mộ của người Linh-vô-danh, hôm 23 aout. Không xảy việc gì cả.

Sau cuộc nào-dộng thứ ba trước các tòa án đã xử tử và khu-trục n. lều người. Hội-hội-dồng Nội-các-xong, ông Sarraut đã quyết định cho lưu đày tất cả người ngoại-quốc đã dự cuộc biểu-tình ra khỏi cương-giới. Sở Cảnh-sát đã khám xét các Khách-sạn ở Paris và gặp ai tình nghi cũng bắt. 150 người đã bị bắt.

Ngũ-viên cộng-sân Marty đã bị giam trong ngục Santé mà còn viết bài cổ-dộng xin binh-lính bất-phục-tòng. Chính-phủ đã định đày ông theo lệ thường-phạm chứ không được theo lệ quốc-sự-phạm nữa. Ông Ngũ-viên xã-hội-quân Var có ý đến kỳ khai-ân Ngũ-viên sau này ông sẽ đề-nghị một-pháp-án xin bỏ tù-hình ở Pháp.

Tin Paris 28 Aout. - Chánh-phủ đã thuận theo đề-nghị của Anh bán giảm số binh-lưu ở hạt Rhénanie (Đức) xuống 60.000 người. Vây Pháp phải rút về 8.000 người. Anh và Tý rút mỗi nước 1.000 người. (Arip 29 Aout)

ANH
Tin Bordeaux 30 aout. - Ông Baldwin nói mãi mà Lord Cecil đã quyết từ chức Thượng-thư và Đại-biêu cho Chính-phủ Hội-nghị Genève. Ông nói rằng về vấn-đề chánh-trị bất-thông và tái-giảm binh-bị ông bất-phục với nhiều người trong Nội-các và nếu biết cách làm thì Hội-nghị quân-hạm có lẽ kết-quả mỹ-mãn cho quyền-lợi nước Anh. (B. C.)

ĐỨC
Berlin. - Vì việc dùng sắc-cờ nên nhiều ca quan kinh-tế trước định mở những cuộc tiệc mừng to nay phải giảm, vì các viên-chức của Chánh-phủ và trong Thành-phố không chịu đến dự. Nghe đâu các chủ Cao-lâu yêu-cầu Chánh-phủ phải trả bồi-thường.

THỤY-SI
Genève. - Hội-nghị Bảo-giới đã xét về vấn-đề cho các nhà-phóng-viên được cách làm việc dễ-dàng. Đại-biêu Mỹ ở Hội-nghị chuyển-vấn đã báo cáo rằng Hoa-kỳ muốn từ rẫy về sau đi dự hết thầy các Hội-nghị kinh-tế của Liên-quốc-hội hay các đoàn-thể khác chiêu-tập. (Arip 29 aout)

ÚC-ĐẠI-LỢI
SYDNEY
Tin 27 Aout. - Ông Hội-trưởng Phòng-Chế-tạo ở Sydney đã tuyên-bố rằng bản-pháp-án của đảng lao-dộng về điều-gia-đình tiểu-khoản sẽ làm cho các nhà máy phải đóng cửa hoặc phải dời sang các bộ khác.

Phong-hình đia-nghiệp ở Queens-land bị rối vì các viên-chức sở Hòa-xa cử tân-thành cho cuộc hải-công của thợ thuyền trong nghề làm đường.

AU-MỸ
Những cuộc biểu-tình về việc Sacco-Vanzetti
Tin Zurich. - Tại Lausanne (Thụy-si), tại Basel, Cheveland (Hoa-kỳ) và tại Amsterdam (Hà-lan) đều có cuộc biểu-tình.

Tin Ohio. - Ở Ohio (Hoa-kỳ) một quả tạ-đạn nổ ở đây hành-lang nhà thờ Saint-Joseph.

Tin New-York. - Một bọn biểu-tình 10.000 người bị giải-tán, 127 người bị bắt giam.

Tin San-Francisco. - Trong nhiều thành-phố Mỹ-châu có nhiều bọn biểu-tình biểu-tình và bỏ-bạo bãi-công.

Tin Montevideo. - Các giới đều làm Tổng-bi-công. Dân chúng dùng cây và dao để làm bạo-dộng trong 4 giờ đồng hồ. Đã có 200 người bị bắt.

TIẾNG-DÂN

TIẾNG-DÂN

TIẾNG-DÂN

TIẾNG-DÂN

TIẾNG-DÂN

TIẾNG-DÂN

TIẾNG-DÂN

TIẾNG-DÂN

TIẾNG-DÂN

TIẾNG-DÂN

TIẾNG-DÂN

TIẾNG-DÂN

TIẾNG-DÂN

TIẾNG-DÂN

TIẾNG-DÂN

TIẾNG-DÂN

TIẾNG-DÂN

TIẾNG-DÂN

Bazar "LA CONFIANCE" dit TIN-THANH

Hiệu chúng tôi mở ra một năm nay cũng nhờ bà con anh em xa gần có lòng chiếu cố nên mỗi ngày đặng thêm phát đạt, ơn ấy chúng tôi hằng ghi-chạm vào lòng.

Nay như dịp ấy chúng tôi lại sắp đặt trong cửa hàng cho phải cách và trừ thêm nhiều hàng hóa nữa đặng khỏi phụ lòng Đổng-bang.

Bà con anh em ai có tương tình tới mua giúp hay là tới coi chơi chúng tôi cũng xin hết lòng hầu tiếp từ lễ.

Nay kính
Quảng-ly, Đổng-Long-Châu

HIỆU HƯƠNG-KY PHOTO

83 Rue Jules - Ferry Hanoi

Chụp ảnh mỹ-thuật và ảnh trắng men, bán các thứ máy ảnh, kính, giấy, thuốc ảnh và các đồ dùng về việc làm ảnh, lại bán các thứ đèn manchon, các quý-khách ông nào muốn mua thứ gì xin cứ viết thư về lấy (catalogue) quyền mẫu hàng, bản hiệu xin gửi tặng ngay, không phải giữ tiền.

LIÊN-THÀNH

ĐÔNG-PHÁP-SÂN-VẬT
Cổ-phần hữu hạn Công-ty.
Tư-vốn 133,500\$00

Tổng Cục tại Saigon
Phân Cục tại Phan-thiết, Mai-sơ
Phòng phân phát hóa nghiên tại: Khánh-hội (Sai-gòn), Thành-Đức (Phan-thiết), Đức-Thắng (Phan-thiết), Hưng-long (Phan-thiết), An-hải (Phan-thiết), Hải-Tân (Phan-thiết), Khánh-thiện (Mai-sơ), Thành-Đức (Phan-thiết)
Phòng nghi C. n. ty thành lập đã 20 năm, chuyên nghề chế tạo và bán nước mắm, nước mắm ngon lành, hợp p.áp về sinh, đáng luật nhà nước, đồng nhân chiếu cố, xin nhận rõ nhãn hiệu tam sắc Liên-Thành
Phòng nghi thì rộng rãi mát mẻ, rất thích cho khách du lịch.

VIỆT-NAM ĐƯỢC-PHÒNG

PHẠM-ĐOÀN-ĐIỀM
Tổ-nghiep trường Y-khoa Hanoi
Nguyễn-Bảo-chế-viên số 1-tổ Annam)
HIỆU CHINH : TOURANE, ANNAM
Đến ngày 22 Aout này thì nhà Việt-nam được-phòng của M. Phạm-đoàn-Điềm sẽ khai-trong, có đủ các thứ thuốc ở Tây và nhiều thuốc tự-chủ nhân hào-chiêu lý.
Xin quý khách chú-ý và chiếu cố đến cho.

CÁC QUÍ KHÁCH TỚI ĐÔNG-HỚI

Cứ tới nhà Nhattan-khách-sạn mới mở gần Hotel tây thì có phòng ăn, phòng chá, phòng ngủ và buồng tắm, rất vệ sinh và cần thân.

TIẾNG ĐÓN VANG.

Đi đến đâu cũng nghe thấy tiếng hạ đồn vang về mấy thứ thuốc của Hiệu chính Từ-ngọc-Liên 46 rue Principale à Dapeau và chỉ điểm Từ-ngọc-Liên 74 rue Tiensin à Hanoi.

Nhất là những thuốc cam trẻ như là: Hồn-trung-phí nhĩ táng n. 11 giá 0 p. 40 để trị các chứng cam-tướt, cam-run, đi-sợng-phần, la cắt tanh, tó-bụng ần không tiêu, gây côm, chỉ đùng 1 lọ thì sạch cam, khiến trẻ ăn được mà trở nên khỏe mạnh. - Thứ hai đến thuốc Ho-trẻ con n. 1 giá 0 p. 35 và trẻ ho nặng đến đâu cũng khỏi. - Thứ ba đến thuốc ly n. 5 giá 0 p. 48 bất kỳ giá trị về bệnh kinh niên chỉ dùng 1 lọ là khỏi hẳn. - Thứ tư đến rượu bổ n. 2 để trị các chứng

Người Nam xin hãy giúp người nước Nam.

Hiệu chúng tôi có bán đủ đồ tạp hóa và hàng tơ, lụa, như là đồ ăn mặc theo kim-thời như : Faux cols, Régates, Chemises, Pyjamas, Giày, vớ, nón vân vân, đủ hạng.

Làm Đại-ly nhiều hàng lớn ở Saigon và ở Hanoi; bán xe máy và đồ phụ tùng nhiều kiểu đẹp đẽ và chất giá phải chăng. Làm Đại-ly cho hàng Establishments Indophonos ở Hanoi (Agence Ved Annam) bán máy hát và đĩa hát cái pour le lượng hiệu Sictor và Odeon (còn có nghe tiếng hát trong máy mà biết tiếng của chủ nó, là một thứ đĩa rất hay có tiếng mà đồng bào ta ta dùng bấy lâu nay. Lại có trừ bán các đồ cổ như là Tạp-Mộc và Danh-Mộc) ở xa, ai có cần dùng đồ gì xin cứ viết thư xuống nghị, chúng tôi sẵn lòng hồi âm lập tức.

Nay kính
Bazar "LA CONFIANCE" dit TIN-THANH
(Annam) Nha-trang
ĐĂNG-LONG-CHÂU, Directeur

Vương-gia-Ngại

dit HUU-ANH
DESSINATEUR PHOTOGRAPHE ET HORLOGER
An-nam Nha-trang

Buồng bán tạp-hóa
CÓ TRƯ các thứ vải vóc nội-hóa (may Âu-phục và Nam-phục), Hàng tơ trắng và đen (lụa, lụa, lanh, dũi, đũi, etc.) của máy nhà kỹ-nghệ Trung-kỳ dệt ra, rất tốt và rất bền. Bán sỉ cho các nhà buôn và các đại-lý. Giá rất rẻ.

CÓ TRƯ bán sỉ và bán lẻ các thứ đồ chơi như là: đồ chơi trẻ em, đồ chơi học hành, đồ chơi giải trí, đồ chơi thể thao, đồ chơi điện tử, đồ chơi cơ khí, đồ chơi nghệ thuật, đồ chơi khoa học, đồ chơi văn hóa, đồ chơi truyền thống, đồ chơi hiện đại, đồ chơi mới lạ, đồ chơi độc đáo, đồ chơi sáng tạo, đồ chơi đa năng, đồ chơi thông minh, đồ chơi tiện ích, đồ chơi đẹp mắt, đồ chơi bền bỉ, đồ chơi an toàn, đồ chơi thân thiện, đồ chơi có ích, đồ chơi có giá trị, đồ chơi có ý nghĩa, đồ chơi có tầm vóc, đồ chơi có sức hút, đồ chơi có sức lôi cuốn, đồ chơi có sức thuyết phục, đồ chơi có sức chinh phục, đồ chơi có sức chinh phục lòng người, đồ chơi có sức chinh phục lòng đất, đồ chơi có sức chinh phục lòng trời, đồ chơi có sức chinh phục lòng vũ trụ, đồ chơi có sức chinh phục lòng nhân loại, đồ chơi có sức chinh phục lòng nhân sinh, đồ chơi có sức chinh phục lòng nhân thế, đồ chơi có sức chinh phục lòng nhân tâm, đồ chơi có sức chinh phục lòng nhân tính, đồ chơi có sức chinh phục lòng nhân đức, đồ chơi có sức chinh phục lòng nhân nghĩa, đồ chơi có sức chinh phục lòng nhân lễ, đồ chơi có sức chinh phục lòng nhân tín, đồ chơi có sức chinh phục lòng nhân dũng, đồ chơi có sức chinh phục lòng nhân tiết, đồ chơi có sức chinh phục lòng nhân trung, đồ chơi có sức chinh phục lòng nhân hậu, đồ chơi có sức chinh phục lòng nhân ái, đồ chơi có sức chinh phục lòng nhân từ, đồ chơi có sức chinh phục lòng nhân bác, đồ chơi có sức chinh phục lòng nhân nhân, đồ chơi có sức chinh phục lòng nhân đức, đồ chơi có sức chinh phục lòng nhân nghĩa, đồ chơi có sức chinh phục lòng nhân lễ, đồ chơi có sức chinh phục lòng nhân tín, đồ chơi có sức chinh phục lòng nhân dũng, đồ chơi có sức chinh phục lòng nhân tiết, đồ chơi có sức chinh phục lòng nhân trung, đồ chơi có sức chinh phục lòng nhân hậu, đồ chơi có sức chinh phục lòng nhân ái, đồ chơi có sức chinh phục lòng nhân từ, đồ chơi có sức chinh phục lòng nhân bác, đồ chơi có sức chinh phục lòng nhân nhân.

Xin đồng-bang xa gần, cùng các nhà mua buôn, sẵn lòng chiếu cố, Ngôi nào muốn hỏi mua hàng, cũng thương lượng giá cả, xin viết thư cho hay. Chúng tôi sẵn lòng hồi đáp.

Tại châu thành Mytho (Nam-Kỳ) có Nhà Thuốc Tây PHARMACIE NGUYỄN-VAN-TRI

SÁNG	1- Đó là nơi rất xứng đáng cho Đổng-bào tới lui giao thiệp vì tại đó có bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ thuốc Tây, y như các Đại-Dược-Phòng Lanza & Saigon vậy.	ĐỒ
CHỮA	2- Là nơi đáng cho đổng-bào tin cậy, vì ông chủ nhà (thuốc này là Báo tá sư có bằng cấp chuyên môn về nghề bào chế, đã có làm việc tại kho thuốc của Nhà nước ở Chợ quai lâu năm, nay đích thân người đứng coi BAO CHẾ CÁC THỨ ĐƯỢC LIỆU Y THEO TOA QUAN THIẬT.	NGỒA
TRAM	3- Là nơi đổng-bào sẽ vui lòng lại vàng, vì ông NGUYỄN-VAN-TRI là người Annam, tính tình vui vẻ, biết tiếp vật đại-nhơn, cứ chỉ khoan hòa, việc mua bán rất thật thà ngay thẳng. ĐỒNG BÀO / MUỐN HỎI THAM CÁCH DÙNG THUỐC MÊN ÔNG SÁNG LÒNG ĐÁP TƯ	MƯỜN
NGAN	4- Ấy là một ngôi hàng mà đổng-bào ta nên chiếu cố, hãy và giúp cho đường thương mại của Annam minh, đặng để làm gương cho đoàn hậu tiến.	MỘT
BÀI		HÌNH
THUỐC		PHONG
LÀ		KY

XIN CON HỒNG CHÁU LẠC, HẸY NHỚ GIỐNG LẠC HỒNG I

MỘNG LƯƠNG THƯ QUÁN

VƯƠNG-GIA-BẬT
(ANNAM) NHATRANG

Bán đủ các sách quốc văn xuất bản tại Nam Bắc Kỳ. Bán các thứ dùng ở các nhà trường : Giấy, vở, bút, mực, tranh quốc sử v. v.
Đại-ly các nhà Báo : L'Annam, L'Echo-Annamite, La Tribune Indochinoise, Đông Pháp Thời Báo, Nhật Tân Báo, Thực Nghiệp Dân Báo, Tiếng Dân Báo, Rạng Đông Tạp Chí, vân vân.
Đại lý cho nhà thuốc Việt Nam Võ-Dinh-Dần Dược-phòng ở GOCONG.
Bán buôn và bán lẻ, các thứ vải vóc nội-hóa, và các đồ nội hóa và tạp hóa.
Có cho thuê đủ các thứ truyện quốc ngữ.

MỘNG-LƯƠNG-ĐƯỜNG

Pharmacie et médecin
N° 80 Rue Dalngai - SOCTRANG

Bồn đường bán đủ các môn thuốc sống, thuốc chín, có trừ bán các thứ đơn cao, hườn, lán của các nhà thuốc có danh trong cõi A-dông, và trong liệm sống có thầy danh y coi mạch hốt thuốc cho liện quí vị trong lúc cần dùng.

Bồn đường có chế hườn thuốc Thiên-Thời, trị bệnh la mừa, hườn thuốc này cho khắp mọi nơi, dùng dầu mạnh đó, gần xa đều có lời xưng tụng. Thuốc này dễ cho không, cho không phải bán chắc chỉ mà hàng thuốc ngót. Nếu ai có bệnh cần kíp, bất luận kẻ quen người lạ, hỏi đến thì lời cho liền còn ở xa, xin viết thư đề chỗ ở cho biết, lời gửi tới liền, sở phí lời chịu.

Directeur, Gérant HƯƠNG-THỜI-KHANG.
ANNAM